

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Nagy-uj-utca Jóna-ház, 1704. sz. alatt.

Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adatnak. Bementetetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hóra 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ:

Öt-hasas poltisor 4 szériát 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön

30 kr. — Nyitási 4 hasas poltisorért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája. Főpíacz, Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény, ugymint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetmények.

Debreczen, márcz. 26.

Jó bornak nem kell czéger. Ha valaminek olyan világos, olyan kézzelfogható az igazsága, nem kell azt olyan szörnyen bizonyítani, olyan nagy zajjal rá tukmálni az emberekre, úgy eldicserni, magasztalni, mint a cigány a vaklovát vagy a csodadoktor a gyógyítást, melytől minden betegség a világon meggyógyul s a százéves aggasztás is fiatal lesz tőle. Ha olyan bizonyos annak a csodaszernak a hatása, nem szükséges azt úgy sippal, dobbal hirdetni, nem kell a miatt városról városra, faluról falura vándorolni, nem kell annak az ajánlgatására leszedni valamennyi csillagot az égről, úgy hogy végre a szegény embernek egészen elbódul a feje a sok beszédűl s végre csakugyan rá szánja magát, hogy megpróbálja azt a csodaszert.

Ezek a gondolatok jutnak önkénytelen eszünkbe, midőn naponként olvassuk, hogy utaznak majd ide, majd oda, majd amoda a függetlenségi párt küldöttei, hogy a csodaszert, akarjuk mondani: a függetlenségi párt programját ékes beszédekkel ajánlgassák a választó polgároknak. Alig mulik el nap, hogy vagy itt vagy ott meg ne jelennek az országgyűlési függetlenségi párt egy pár tagja, a ki az utazó ügynökök ismert buzgalomával kínálja a portékáját s olyan paradicsomi életet helyez kilátásba, ha a szélső bal győzni talál, hogy a hallgatóknak szemök, szájok eláll.

Hát első perczben tagadhatlan, hogy ez a nagy zaj tesz egy kis benyomást a választó polgároknak. A képviselő urak ugy a lelke beszélnék s úgy tudják a módját, hogy a választó polgár, amibár nem igen tetszik neki az a rémítő cifra ajánlgatás, de a sok szónak még sem bir egészen ellenállni. Hanem mikor az ékesszóló urak eltávoztak s a nép gondolkozni kezd a hallottak fölött, akkor szöget üt a fejébe, hogy talán mégsem lesz az olyan szent igazság, a mit prédikáltak, mert akkor nem kéne a miatt annyi szót vesztegetni.

A magyar nép józan gondolkozása hamar kiismeri a szédeltést. Egy darabig csak akadnak, a kik elhiszik Or-

lice Rudolf urnak, hogy ő megtudja mondani, micsoda számok nyerne a lutrin. Talán sokan is akadnak. Hanem aztán hosszabb gondolkodás után kétkedni kezdenek a doktor ur tudományában s mennél jobban hiedeti magát, annál tartózkodóbb lesz az előbb még könnyen hívő közönség. A politikai lutrijátékokkal is így leszünk.

Nem mondjuk, hogy nem jó dolog megnyerni a ternót. A függetlenségi párt által ígért dolgok közt van elég jó és kíváncsú, a mit magunk is óhajtanánk. De nagy bolondság volna azért a nyerő számért, melyet a sorsjátékon talán kihuzhatnánk, kockára vetni azt, a mink van. Az ilyen lutrijátékos egy egész nemzet jövőjével nem nekünk való. A szélső bal prófétái nem biztosíthatnak minket a ternóról, ép oly kevéssé, mint Orlice professor ur a kis lutri szegény bolondjait, amibár ép oly csálhatatlannak hirdetik magukat, mint a berlini professor.

Már mi a magunk részéről inkább maradjunk a lassu, de biztos ut mellett, melyen igaz, hogy nem nyertünk egyszerre százszázakat, fény, pompa, dícsőség nem veszt körül bennünket s szerény állást foglalunk el a világon; de szorgalom és kitartás mellett folyvást előre haladhatunk s lassanként megszerezhetjük mindazt, a mivel ma még nem birunk. Ez az ut lehet nagyon is hosszú, nagyon is unalmas a szélső bal vérmes férfainak, kik jobban szeretnének egyszerre fáradság nélkül mindenhez hozzá jutni; hanem a nemzet józan többsége nem fogja megengedni a szerencsepróbálást, bármint biztassa is a szélsőbal a népet: hogy a ki mer, az nyer.

Szép tulajdon a bátorság s világgért sem akarnánk azt kiirtani a magyar nép jelleméből; de a bátorságnak ama nemét, mely vakon neki akarna menni a bizonytalan jövőnek, szerintünk oktalanságnak nevezik. A ki nemzetének használni akar, van arra elég módja a jelenlegi viszonyok közt is; nincs a nemzeti haladásnak egyetlen egy tere sem elzárva; a tetterő, a jó akarat, a tudomány érvényesítheti magát, kezdeményezhet reformokat, keresztülvihet javításokat, munkás tevékeny-

ségre ébresztheti a társadalom minden osztályát, utat törhet a magyarosodásnak, elősegítheti a közmívelődést, a vagyonsodást.

Es ez hasznosabb tevékenységi tér volna mindazok számára, kik oly fenyegetéseknek hazafiságukkal, — százszor hasznosabb, mint örökké csak a közjogi alap meddő bolygatása. Örök képtelen a nép szemének kápráztatása képtelen ígéretekkel, melyeknek teljesülése a véletlen szerencse esélyeitől függ s melyeknek megnyerhetése végett készek kockáztatni a meglevőt. A kockajáték bizonytalan. Ha eldobták a kőből, nem tudják, hogy mire fordul Világosra fordulhat másodszor is, pedig nem vagyunk elégerősek még egyszer kiállni azt a gyászos katasztrófát. De ha szerencsésen fordulna, az arany kor akkor sem következne be egy varázslattal, akkor is csak ott kellene kezdeni a munkát, a hol most kezdetnek: dolgozni erősen minden téren, gyarapítani a nemzet szellemi és anyagi erejét. Miért nem látnak hát hozzá most és miért akarják előbb megpróbálni a nagy lutrit, a hol mindent elveszthetünk?

A mérsékelt ellenzék köréből a „Pester Lloyd“ a következő hírt veszi: Az országgyűlési ellenzéki club által kibocsátott választási felhívás a club-tagok egy részénél nem a legkedvezőbb fogadtatásra talál. Különösen azon árnayat hívei elégedetlenek az irat szellemével, kik inkább a szélsőbal felé hajlanak, nem találják meg benne azon eszméket, melyek megnyernék a választóközönséget. Pár képviselő elhatározta, hogy a clubból kilép még az országgyűlés bezárása előtt. Magatartásukra nagy befolyással volt választókerületeikben a szélsőbal által szervezett erős agitáció, melynek az volt az eredménye, hogy már eddig is többen főlázoltak közülök, hogy pártoljanak a szélsőbalhoz.

A töt választókhoz intézett cikkében a turóczi szent mártóni „Národnie Noviny“ a következőket írja: Szemünk előtt a töt nép szellemi és anyagi jóléte lebegvén, ne gondoljunk azzal, hogy a képviselőjelölt az országgyűlés melyik padján foglal helyet, de követeljük, hogy az illető világosan nyilatkozzék, hogy a következő három pontozatot egész küldési ideje alatt követni fogja: 1. az eddigi adók sem emelve, sem szaporítva nem lesznek, az ő beleegyezésével, 2. minden oly törvényes támogatására köteleztetik a választott,

a mely a regálék minél előbbi rendezését célozza, továbbá, a mely az uszora és részesség ellen hozandó törvényeket sürgeti. Ha ezek támogatására nem nyílnék hamar alkalom, az illető képviselő köteles maga hasonló indítványokat tenni. 3. végre a képviselőjelölt kötelezze magát, hogy gondoskodni fog arról, hogy a nemzetiségi törvény intézkedései életbe léptetessenek és különösen, hogy kötelezi magát az országgyűlésen mindig felszólalni a nevezett nemzetiségi törvény intézkedéseinek megsértése, illetőleg áthágása ellen, ha ezekről neki konkrét esetek bejelentnek. Egyébiránt a választások még messze vannak egyelőre a töt „národovok“ elégedjenek meg azzal, hogy a töt választókat viszatartják a szavazatok előleges lekötésétől és odaigérésétől.

A gyarmatárú-kereskedők országos értekezlete

Pénteken tömeges részvétel mellett nyílt meg. Mintegy 200 kereskedő volt jelen az ország különböző rézeiből. Pinkász József elődván a működő bizottság eddigi eljárását, az értekezlet megalakult. Elnökké Mauthner Adolf Székesfehérvárol; alelnökké: Müller Péter soproni és Csanak József debreczeni kereskedők, jegyzökké: Pinkász József és Strasser Albert választattak. Mauthner Adolf felhívja Deil Jenőt a pénzügyminiszterhez intézendő kérvény előterjesztésére.

Deil Jenő előrebocsátja, hogy a működő bizottság a maga körében minden elkövetett, hogy az 1881. évi IV. t. c. (sör-, cukor- és kávéfogyasztás) végrehajtása a gyarmatárú-kereskedőkre nézve minél kevésbé károsra tétessék. A kormánytól s különösen a pénzügyminiszternél a bizottság nagy előzékenységre talált. A bizottság ennél fogva oly módozatot ajánlott, mely szerint a kereskedők soralma nélkül egyenesen az effektív helyi fogyasztásra szorítkozzék a törvény végrehajtása. A pénzügyminiszterrel történt értekezés folytán a bizottság e módozatot egy kérvénybe foglalta, melyet elfogadás végett az értekezlet elé terjeszt. E kérvény szövege kivonatolva a következő:

A cukor, kávé és sör megadóztatásáról szóló 1881. IV. t. c. 6. §-ában tett intézkedésekben, mely teljes árumozgalom általánosan való megadóztatását rendeli el, rejlenek a nyílt községek gyarmatárú-kereskedőire nézve azon veszélyek, melyeknek már e hó 9-éről kelt alázatos beadványunkban némileg kifejezést adni bátorodtunk, — esedezünk tehát, hogy az idézett t. c. cikk végrehajtása körül excellenciád oly intézkedéseket életbe léptetni, illetőleg a 6. §. a) pontja negyedik kikezdésének azon értelmét adni méltóztatnék, hogy:

„Az adóátalány alól kivételnek azon cikkek, melyeket a 3. §. 1—4. pontja alatt említett adóköteles, az ezen törvény szerint átalányozott, illetve átalány alá eső felnek elárusított vagy kimért, mely esetben a pénzügyi

beli válasszal, hogy ennyi-annyi méter meg centiméter posztóért ennyi s annyi forint és krajczár kell.

No már ezt aztán tanítónak tartom, gondoltam, s hogy szegényben még se maradjak, ráböktem egy fali táblára csinosan festett Európa néma térképre, csak úgy gondolomformán az északi tenger táját s kérdtem, micsoda város esik itt?

Ott, mondá — nincs nagy város, hanem ujjom mellett északnyugati irányban Hamburg a biros tengeri kikötő város fekszik.

No komám ha te azt is tudod, mi az az északnyugot, akkor már azt is tudod, hogy mi az a nyugot?

„Tudom igenis, az égneke azon tája, a hol a nap lenyugodni látszik!“

Elnémultam, ez egy néptanítótól — oly gyermekek múlt, kik csak szőlásra is napok mulva bírhatók, mikor iskolába adták — oly eredmény, mely nem szorul dicsőre.

Hát csak azt akartam ebből kihozni, hogy ilyen jó tanító az én tisztelt Tóth Lajos bátyám, kinek kitüntetési ünnepélye mai vasárnap annyi sok résztvevőnek csalta szemébe a meghatottság könyeit.

S ezért van, hogy az ifjú nemzedék már nem oly torkos és virtuosus, mint én voltam. Gy.

II. Sándor gyermekkor.

— Ismeretlen adatok a meggyilkolt czár életrajzához. — (A „Magd. Ztg.“ tárczája után.)

Meg fogja lepni önöket, hogy a nihilista merényletnél áldozatul esett autokratát gyermekéveiben már egyszer felakasztották. A dolgot így történt:

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Egy öreg tanító.

Mikor én még iskoába jártam, — no azt értem, hogy gyermekkoromban, — mert bizony engem sokáig gyötört az iskolabjárás nagybácska koromban is, mert ekkoriban részben muszáj volt, hogy elvégre legyen valami diplomafé az eredmény, — hát mondom, mikor én még a debreczeni kollégiumba — a városban egyedüli fiiskolába jártam, bizony nem igen volt karakánágunktól valahol egy szép virág vagy facska is biztonságban, ezeket ki-
törni, amazokat elszakítani vagy lopkodni bűn se volt, de virtus.

Értettünk is hozzá; a kollegiumi ifjuság is nem egyszerű volt gyanyu alatt, hogy egy árva paló deszkát vagy ablakból virágot elemelt, — pedig hát egyike sem volt szükség.

De csak úgy; mert virtus volt.

Elnézem azóta, hogy a főiskola lótti emlékkert gyönyörű virágai vagy szobor-diszteményei közül soha még csak iznyi sem hiányzik.

Pedig az egész ifjuság ezen a kerten hullámkzik át mindennap.

Tagadhatatlan, hogy az izlés és a szép iránti érzék sokban finomodott.

De hogy ne is finomodnék, midőn olyan tanítóknak s nevelőknek vannak mai napság, kik maguk járnak elő az ifjú nemzedék előtt a jó példával.

Mult nyáron többen kimentünk az itteni

„Iskola“ tulajdonképen szegényápoló hely telepére, hol a Tóth Lajos bátyánk udvar-kertének híres rózsatelepét kívántuk megismerlni.

Lajos bátyánk, minden emberséggel fogadott, de mivel a világgért se hagyott volna fel a tanítással, — nem lévén még vége a kiszabott időnek, csak azt mondta, nézzünk szét a kertben, ő pedig mint egy generalis kiadta a parancsot s a kert széles útján álló, járó és hűsön üldögélő muzsafiak, és az épen akkor ott az udvaron levő emelvényén költi fogott apróág — tolt be az iskolába.

Mi néztük az elvonulást.

Egyszer kiválik a többi közül egy araszos emberke s lelkendezve jelenti, hogy egy barackz leesett a fáról, ime hozza a tenyerén s átadja.

Ezt kíséri egy másik kis meztelábos fuicska egy kis ággal a kezében és rémült arcczal emel Pista ellen vádat, hogy az le-merte törni.

Már kérem alásan az ilyen jelenetnek lehetetlen volt szegényítő hatással nem lenni ránk, mert eszünkbe juttatta, hogy bizony mi olyan kis fiu korunkban a barackzknak még a magvát se igen mutattuk volna meg. — Gyümölcs és lemondás!

De lett is aztán nagy inquisitio ja letört ágért; rövid volt az, tiszta és egyszerű. Jó-zsi hallotta Sándortól, hogy tán Pista törhet-le, mert ez vette fel a földről az ágat; pedig hát csak a szél törte le.

Összenéztünk, hogy még ez ám a tanító, ez ám a regula s megvallom, részéről ki-váncsi voltam, hogy hát ben az iskolában mi történik; bementem; bementünk.

igazgatóság által közzé teendő határidőben a megadandó cikkek nemük szerint összesítve, az ezen kivétel alá eső cikkek azonban részletezve, a vásárló adóköteles felek neveinek és a cikkek mennyisége megjelölése mellett, üzleti könyvekkel összehasonlítása a pénzügyi igazgatóság vagy adóhivatal bizottság felhívására megengedendő. A valóságnak meg nem felelő könyvkivonatokat a kereskedelmi, illetve a büntető törvény határozatai alá esnek.

A kérvény elfogadtatván, Deil Jenő ezután elfogadásra ajánlja a következő határozati javaslatot:

„Az országos értekezletre egybegyűlt határ-gyarmatár-kereskedők kijelentvén, hogy az ország súlyos terheire mindenkor erejükben mértékű hozzájárulni készek, feltétlenül szükségesnek nyilvánítják, hogy a már behozott vagy behozandó fogyasztási adók igazságos kivételére és behajtására egy általános országos fogyasztási adóvalon felállítását általánosan lehelővé.”

A határozati javaslat elfogadtatott. Az állandó bizottságra nézve abban történt megállapodás, hogy egy 24 tagból álló bizottság választatik, melynek székhelye Székesfehérvár. E bizottsághoz intézendők a követendő eljárás iránt felmerülő indítványok. Az összehívandó országos értekezlet Budapesten tartatik. E bizottság egyúttal az országgyűléshez is kérvényt fog intézni a kérdéses törvény megváltoztatása céljából.

Végül elfogadtatott a következő határozati javaslat: A magyar gyarmatár-kereskedők országos értekezlete, az italmérsi regálék központi és a forgalom érdekeit mélyen sértő intézményének országos megváltásán utján leendő megszüntetését kívánatosnak és szükségesnek tartja. És ezen tárgyban a kormányhoz és az országgyűléshez indokolt feliratot intéz.

A cukor-kávé és söradóra vonatkozó kérvényt aztán egy küldöttség még az nap átnyújtotta a pénzügyminiszternek, mire a miniszter ama biztost felelettel bocsátotta el a küldöttséget, hogy a kérvény teljesítését ellen elvígáza nincsen, s néhány nap alatt határozni fog.

Nő-ipar egyesületeiről s egy városunkban felállítandó női-ipar bazárjáról.

Egy életre való terv látott napvilágot a lapok hasábjain, egy üdvös mozgalom előjelül megpendített az indítvány, hogy a városunkban szétosztva, célirányú nélkül foglalkozkodó női munkások helyzetének javítására, a nők munka képesítésének emelésére való tekintetből, egy általános, a társadalom minden osztályát felölelő női-ipar egyesület szerveztessék; — ez megvalósítatva: a női kézz munkák megtekinthetése céljából, de másrészt, hogy a helybeli és vidéki megrendelőknél is székhelyül szolgáljon, egy állandó női-ipar bazár nyitassék.

Ezen hírlapi közlemény általános érdekeltséget keltett a buzdító szavakban adott kifejezést mindenki, a kívül csak szándékolt tervemet közöltem. — valóban teljes örömmel szemlélem az első lépés nem várt sikerét, melytől bátorítottam — a tisztviselő egyesületnek igazgatóságát is fölhitam, hogy a vásárló nap délután, a városbáz nagytanácsstermében megtartandó közgyűlésben habár szorokivül is, megbeszélés tárgyává tegye a létesítendő, a tisztviselő egyesületének családok tagjait, gyermekeikre való tekintetből is közelről érdeklő egyesületnek ügyét.

Örömmel tapasztalom, miszerint Debreczen város minden szépre és jóra fogékony közönsége, mely az utóbbi időkben oly sok nemes intézménynek adott létet, nem riad vissza a nehézségektől, melyekkel egy ilyen

sadalmi mozgalom kikerülhetlenül összekötte van, mely nemcsak erkölcsi részvételben, lelkesülésben nyilvánul, — de a mélyen tisztelt nagyérdemű közönség anyagi támogatását is igénybe venni. E tudattal vezéreltetve, csüggedést nem ismerve, a jobb érzelműek támogatására számítva, általuk lelkesítve s megbízva tovább haladok a megkezdett uton e y életre hivatott intézmény megteremtésére.

Biztat a tudat, hogy városunk lelkes nő közönsége, felfogva magasabb hivatását, segít megteremtini egy oly központot, a hova tartozni, a melyhez lelkesedve fogunk fűződni mindnyájan.

E jelszó lesz írva zászlónkon: „Dolgozni nem szégyen!”

Bizalommal fordulok ez alkalommal is a nagyérdemű közönséghez, az összes állami, városi, megyei, magán intézeti tisztviselőkhöz, különféle egyesületek elnökségeihez, egyházi és iskolai előjárókhöz, kereskedők és iparosokhoz, kérvén, hogy az eszmének fölkarolását minél tágabb körben előmozdítani kegyeskedjenek s a majdan egybehívandó nagy értekezleten a célba vett „női-ipar egyesület” megalakítását segítsenek.

Debreczen, 1881. március hó 24.

Bevilacqua Rezső,
posta-tiszt.

Szentpétervári hírek.

A cárgyilkosok elleni pör tárgyalását elhalasztották, mert Perovszka nevezett női listát nem fogott el a rendőrség, ki segédje volt Rysakovnak, a cáz megölésénél s Hartmannnak a moszkvai vasúti merényletnél. Perovszka mint a vizsgálat kiderítette, a márcz. 13. diki merénylet főintézője volt. Hosszabb ideig Pétervárt lakott. Csütörtökön az utcán, a mint szánkázott, elfogták. Perovszka kis terméti ovány nő, kinézése szerény, senki se gyanítaná benne a nihilistának.

Perovszka Zsófia a vizsgálatnál bevallotta, hogy ő adta a jelt a merényletnek. Beismerte, hogy létezik munkásszövetség a forradalmár véreghajó bizottság rendeleteinek végrehajtására. E munkásszövetségnek 17 tagja vállalkozott a cáz elleni merényletnek.

A cárgyilkosok elleni bírói eljárásról a „Novoszt” a következőket írja: „Az állami büntetésben folytatott vizsgálatot, mely a szenátus külön törvényszéke elé tartozik, szombatn március 7-én (19. kén) késő este fejezték be. A vizsgálat összes tárgyait még az este átadták Muraviev urnak, a közvádó-társnak, kinek felelőse a vádlóval összeállítás. A vádlóval szerkesztője: Muraviev, vádló minőségben is meg fog jelenni a törvényszék előtt.” A „Golosz” értesítése szerint a bíróság elítélése alá négy vádlott és négy büntény kerül, csak-hogy mindezek a márcz. 1-én (13-án) elkövetett büntény körüli csoportosulnak. A vádlottak padjára kerülnek: 1. Rysakov Miklós, ki beismerte, hogy a cáz meggyilkolása végett ő dobta a robbanó készüléket; 2. Zselyabov András, ki február 27-én (március 11-én) fogták el és ki elismerte a március 1-jén (13-án) történt robbanás előkészítését; 3. Michailov Timofej, ki a telizsnaja-utcában történt elfogatása alkalmával a rendőrség tagjaira lőtt és 4. Hesse-Helfmann nőszemély büntetéses és ki a telizsnaja-utcában magát megölt Navroczkival együtt lakott.

A kormányzó szenátus külön törvényszékének elbírálása alá — a cárgyilkosságok kivül, — még három büntény kerül és pedig: fegyveres ellenállás a telizsnaja-utcában, a kis-kert-utcai tűz-kna ása és a március 1-jén (13-dikán) történt robbanás, mely több egyént megölt vagy nyomorékká tett. Mind-ezen büntények egymással szorosan összefüggenek és a közvádó valamennyi megnevezett együt vádolja, hogy büntetésesek a cárgyilkolásban és pedig részint közvetlenül, részint pedig közvetve. A vizsgálati iratokhoz mellé-

kelve van azon készülékekről felvett szakértői szemle jegyzőkönyve is, a melyekkel a márczius 1-jén (13-dikán) történt robbanást előidézték és azokról, melyeket a kis-kert-utczában találtak. Ezek egész traktátumot képeznek Fiedorov N. P. Michailovszki tűzér-akadémiai tanár összeállításában.

Zselyabov nem akar védőt. A többi vádlott nem kap, mint az előbbi pörök alkalmával szokásos volt, hivatalos védőt, hanem 3 liberális érzelmű híres pétervári ügyvédet, kik az előbbi szocialista pörökből ismeretesek és pedig Unkovszky lesz Rysakovnak, Chartulari Michajlovnak és Gerke Hesse-Helfman asszonynak védője. A pörben 80 tanu fog szerepelni, köztük 5 haldokló. A tárgyalás három napon át félbeszakítás nélkül fog folyni.

Azon bomba szerkezete, melylyel II. Sándor cárt megölték, a következő volt: legfőbb alkatrésze egy 8 hüvelyk magas és 5 hüvelyk széles féhérléplő henger, melyen keresztül chlorsavas káliummal töltött és üvegcsőben végződő ércesövek futnak; a kénssavval töltött üvegcsőken vasgyűrűk alkalmazták, mint sulyok. Ha e löveget eldobták, bármiként ütődék is az a földre, legalább az egyik üvegcsőnek széjjel kell törnie. A chlorsavas káli, a mint a kénssavval érintetik, rögtön lobbot vet; fölrobbant egy kis gyutacsot, mely az egész hengert körülölelő dinamitot borítja lángba.

Az ismeretes dinamit-leletek után némi bizossággal lehet áttekinteni azt a nagy kiterjedést, melyet a nihilista összekötterések a legutóbbi hónapok alatt nyertek. Konstatálva van, hogy alig két heti idő alatt Pétervár területén legalább 8 helyen több mint 66 mázsza dinamitot készítettek. E munkában több mint 150 ember vett részt. A nihilistáknak a novemberi pör óta Pétervárt nyert új párti-veit a rendőrség ezernél többre becsüli. Figyelemre-méltó, hogy ezen új elemek nagyobb része műveltebb társadalmi osztályhoz tartozik, mint az eddigi törvény előtt állott nihilisták. A legutóbb elfogottak közt van hat jogász, két technológus, egy orvos-növendék stb. egyéb-ként nagyobbára fiatal nemese, a legelőkelőbb körökből valók.

A cáz átköltöztött a téli palotába s ott Alexandra Feodorovna császárné szobáiban lakik. Ugy hiszik, hogy az udvar a jövő héten Csarzköjleszteloba fog átköltözni. Arról, hogy a cázi udvar Moszkvába tessenek át, szó sincs az udvari körökben, noha Katkov és Akszakov moszkvai közlönyei ugyancsak verik a vasat, követelve a moszkvai rezidenziát s a pétervári uralkodási korszak berekesztését.

A görög nemzet politikai vezérei.

Most hogy a Görög- és Törökország közti háború napról-napra valószínűbbé lesz, érdekes lesz kissé megismerkednünk a vezérő görög államférfiakkal.

Nyissuk meg a sort a háborúpárt s a kormány fejével, a politikai szemléken gyakran emlegetett Komunduroszt urral. Középtemű, elég erőteljes alak; haja főfehér, arca teli és piros, szemei aprók s élénk tüzzel pislognak a világba. Első pillantásra senki nem mondaná, senki el nem hinné, hogy ez ur már 73 éves. Hajdanában, mikor még Amália királyné aspirált a görög trónra, Komunduroszt jelentéktelen ügyvédcske volt a vidéken. Figyelemztették rá a királynét s így jutott némi befolyáshoz. Pár év múlva már excellenciás ur lett belőle, a pénzügyminiszteri tárczával kezében. 1860–61-ben kitört a lázadási mozgalmak, melyek a bajor dynasztia elűztetésével végződtek; Komunduroszt eleinte tartózkodón viselte magát, de utóbb a győztesekhez csatlakozott. Fényes pályája voltaképp most kezdődik. Az elhalt Zaimis és Delyannis alatt ismeltelve volt szakminiszter s 1869-ben őt bizta meg kabinet alakításával a király. Komunduroszt a cárnéknak a zendülésről nem volt tudomása. Nyugodtan ült öltözött tükr előtt s cziczomázta magát a császári gyémántokkal — ezuttal először — az ünnepélyes Te-Deumra. Egyszerre beront hozzá anyósa, Mária-Feodorovna anyacsászárné s e bozasztó szavakat mondja: „Pas de toilette mon enfant, ily a désordre, revolve!”

Miklós cáz lóra ült, hogy szembe nézzen a zendülésnek, katonái közé vágatott s maga olvasta fel nekik a cázi manifestumot. Ezek örömköltásokkal fogadták, mire Miklós így szólt: „Gyermekeim, valamennyiteket nem csókoltatok meg, de im’ e csók szóljon mindannyiuk!” Azzal megölelte a hozzá legközelebb állt gardistákat, megcsókolta arcukat, ezek aztán tovább adták a csók csökját...

De a dolog nem maradt annyiban. Véres utcaharcz keletkezett a különböző ezredek közt; egy felől Miklós hívei, másfelől Konstantin. Miloradovics gróf szent-pétervári kormányzó egyike volt az első áldozatoknak. Egy csapat a mézárók közl a téli palotára akart rohanni, hogy a cázi családot hatalmába ejtse, de visszaveretett.

A legrosszabb esetre készen tarták az utazó kocsiakat (akkor még nem volt vasút), hogy a két cáznét, a gyermek trónörökösét és testvéreit Zarskoje Seloba küldjék.

Alkonyat körül a cáz kartácsos lövegett a zendülők közé... A téli palotában a

munduroszt valódi prototypja a „rég” Görögországnak, mely a szultán hűbértartománya volt. Az államügyeket európai módon igazgatni nem tudja; mindent patriarchálisan végez. Háza, akár miniszter a gazda, akár nem, reggeltől estig nyitva áll mindenki számára. Az ember feltett kalappal, szájában szivarcsutakkal bármikor beléphet az elfogadó terembe, hol az egész politikai előkelőség rendszert együtt van, beszél azzal, kivel beszélni óhajtott, — aztán csavar magának egy szivarkát az asztalokon található dus dohánykészetből és távozik, mielőtt a „tisztet elnök urat” látta volna is. Ha Komunduroszt a miniszterium tagja, akkor ez a szokás „nála” két helyen divik: házában s a miniszteri épületben, mely ilyenkor szintén el van árasztva „trágyádó egyéniségektől.” Idegen szemében feltűnő jelenség ez. A miniszterium szobái zsufolva vannak, a látogatók hangosan vitalkoznak, sőt lármáznak. Ha aztán ő ex cziája valakivel komolyan értekezni kíván, nem a tulajdon dolgozó szobájába, de a szomszéd titkári kabinetbe vezeti őt, a titkárt pedig felkéri, sziveskedjék kávézni menni. Ha ez a szerencsétlen ember annyiszor kávézék, a hányszor ura mondja, hogy délelőtt legalább ötven csésze fekete kávé kellene meginnia. Komunduroszt iszonyú bőbeszédű, csakugy dönti a szavakat s hadar mint valami cséplőgép.

A párt voltaképp feje nem Komunduroszt, de Mari kisasszony, a miniszter unokabuja, egy középteműt csinos leányka, ki alig mult 20 éves. Hatalma abban áll, hogy hihetetlen mérvben befolyásolja bácsiját, a miniszterelnök őt excentrikus, nagy dolgokban épügy mint apró ügyekben. Gyakran megtörtént, hogy a mit a diplomaták nagy fáradsággal hosszú idő alatt kivittak, itt ez a leány negyed óra alatt ha’omra dönti.

Trikupisz ur, a mai görög ellenzék vezére, már egészen más anyagból van gyurva. Trikupisz egy ősrégi Phanariota-családból származik. Atyja londoni követ volt, hol a fiú őt gyakran helyettesíté, inueu van, hogy Trikupisz ur az államférfi eszményét angol minták után képzei. Most lehet vagy 45 éves, de idősnek látszik s alakja sajátserű kevéreke a görög és angol típusnak. Az angoloktól elsajátítja a komoly, méltóságos vonásokat, a görögöktől pedig megtartja az élénkséget. Sugár, magas alak, elegáns tartásu, arca gondolkodó szellemre vall s rokonszenvesen hat. Politikai pályáját atyja oldalán a diplomáciánál, Londonban kezdte. Mikor honába visszatért s képviselővé választották, eredetileg Komunduroszt pártjához tartozott, de európai reform-eszméi csakhamar elválaszták őt az ő-görögötől. Alakított hát egy külön reform-pártot s ennek élére állt. E párt eredetileg kicsiny s gyenge volt, de a Komunduroszt ellen évek óta folytatott harcok megedzők. Már nehányszor sikerült győznie is vetélytársa felett s a király megbizta kabinet-alkatással, de mindannyiszor rövid kormányzás után megbukott. Reform-eszméi kissé megkorak. E feladat későbbi időkre van fenntartva s erőitén a mai nemzedékre nem szabod. Trikupisznak pedig ez a hibája: ő par force reformálni akar. Nem várja be a dolgok természetes fejlődését, egy éjjel átalakítani szeretné Görögországot modern állammá. Maga szigorú és zárközlő jellem. Az egyetlen, ki őt kissé s nagy ritkán inspirálni tudja, — nővére, egy ötven éves hajadon, ki őcsöce iránti ragaszkodásból nem ment férjhez.

Külföld.

Ujabb merénylet Londonban. H-rtington, az angol belügyminiszter egy csomagot kapott Manchesterből a postán. A belügyminiszter átadta a rendőrségnek a gyanus küldeményt. A rendőrség „pokolgépet” talált a csomagban, továbbá egy cédulát, a melyre ez volt írva: „Az ön politikájának csodálói itt küldik haláljuk fejében az első részletet.”

czárnék s a trónörökös térdénálva imádkoztak a cáz életéért...

Végre megszűnt az ágyudörög és fegyverporogás. Siri csend borult a székváros éji nyugalomra. A diadalmas cáz visszasiétt övé közé, — hogy nejt s kis fiat megölelje.

Miklós ezután még egyszer lesietett a fátylakkal világított palota udvarába. Mellette ment Grimm, az anyacsászárné komornoka s ölében vitte Sándorkát, a trónörökösét, kinek nyakában a szt.-András-rend szalagja ekkor csüggött először. Az udvaron egy búséges hídsz-zászlóalj állt. Hatalmas, átható hangon intézte a cáz e csapatához a következő szavakat: „Katonák! Ez itt első-szültő fiam Sándor. Hiszem Istentől, hogy ő valaha császártok lesz, Kérlek, szeressétek egy, a hogy én szereilek. Atadom most őt a soraitok közt álló vitéz szent-György lovagoknak, hogy megcsókolják. Minden századból lépjen elő az első ember s csókolja meg fiamat, a trón örökösét.”

Esti 8 órakor volt a palota templomában a Te-Deum, mely az nap délelőtt 11 óráról maradt el a zendülés, vérontás miatt. A cázi család tagjai az iszony érzetével hajtottak fejét Isten előtt.

Ily eseményekkel kezdődött trónörökös korában a szerencsétlen II. Sándor szereplése. A vértől ázott ut, mely őt a trónig vezette, korán megérlelhető s gyermek lelkét a rettenetes hiálára, melyet ötvenegy év múlva a nihilisták golyója vetett neki.

Az angol hadsereg reformja Childers hadügyminiszteri államtitkár erősen törekszik a hadsereg újjászervezésére. Tervét július 1-én akarja életbe léptetni. Az angol katonai tekintélyek nézete az, hogy a kereteket nem szükséges megszorítani, mert a mostani hadsereg elegendő. Childers magáéval tette ezt a nézetet, és mindenekelőtt azon a bajon akar segíteni, hogy kevés az altiszt, továbbá, hogy igen fiatal újonczok lépnek a hadseregbe. A jövőre legalább 19 évesnél fiatalabbnak nem fognak besorozni, a szolgálati idő pedig Indiában és a gyarmatokban nyolcz évre fog meghosszabbítani.

Római királyság. A „Romanul” azt mondja, hogy Románia királyságává való kiáltása nemzeti és nem alkotmányi kérdés, melynek megoldásával tehát közvetlenül a végrehajtó hatalomnak kell foglalkoznia. „Mi nem hiszünk a királyság címét, hanem az állandóság kedvéért.” A királyság kikiáltását május 22-re várják.

A francia miniszterválasg elhárítása. A megyék szerinti választás ügyében kiküldött bizottság márc. 23-iki ülésén megjelent Ferry kormányelnök és kijelenté, hogy a kabinet elhatározta, hogy a kérdéssel szemben semleges magatartást fog tanúsítani és pedig azért, mert nem akar szakadást előidézni a köztársasági pártban, abban a pillanatban, a midőn az általános meggyűvadás kezd terjedni, a külső kérdések megoldás elé mennek és már a legközelebbi választásokkal szemben a bölcs és haladó köztársaság megszilárdulása czéljából, inkább, mint valaha van szükség az összes köztársasági egységtetésére.

A török-görög viszály kiegyenlítésének reménye végkép eltűnik. A konstantinápolyi nagykövetei értekezletei befejeztéknek lehet tekinteni. A hatalmak képviselői azt jelentették a kormányoknak, hogy többet a jelenlegi tárgyalásoktól várni nem lehet. Noha a portát többé fel nem hívják, hogy tanácskozzék a nagyköveteikkel még is fognak neki alkalmat nyújtani, hogy új javaslatokat tegyen.

Napi hírek.

Előfizetőkinkhez! Szives bizalommal kérjük fel egy helybeli, mint vidéki előfizetőinket, hogy előfizetési pénzeiket, melyekkel hátrányban vannak, minél előbb beküldjék, a jövő évnegyre pedig előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek. A „DEBRECZENI ELLENŐR” kiadóhivatala.

A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének 1861. évi március hó 27-én délután 2 1/2 órakor saját helyiségében tartandó rendes közgyűlésére, felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

Köszönetnyilvánítás. Kedves kölesegünknek ismerjük, mindazon rokonainknak, ismerőseinknek és jó akaróinknak hálás köszönetünket nyilvánítani, kik néhai övegy polgár Bácsi Lászlóné született Megyesi Zsófia felejtethetetlen kedves jó édes anyjának, illetőleg nagy anyjának végtisztességteljes megjelenését által bennünket szerencsétlen, és szíves részvétők által méltó bánatunkat enyhíteni méltóztattak. A megboldogultnak gyászoló gyermekei és nagykörök unokái.

Jutalomjáték. Berczy Ödön színtársulatunk derék ténoristájának holnapután juttatott jutalmát felhívjuk a közönség figyelmét. Az előadandó darab „Garabonciás diák” lesz.

Az országos nőegylet javára elárulást végezt kibocsátott arczkép mullapból, melynek jövedelméből vidéki egyletek is részesülnek, a debreczeni Fröbel-egylet javára 16 ft 90 kr. jutott, mely összeget felvettem és Kardos Miklós ur egyleti pénztárnok urnak átadtam. Dragota Csorba Tekla intéző bizottsági ideig. elnök.

Vesztett eb futkosta be a város utcáit tegnapelőtt a számos kutyát megmart, úgy hogy mint állítják, 55-öt fogtak össze e miatt. Embert nem bántott a vesztett eb.

Dr. Márk Ferenczről, főiskolánk egykori növendékéről, ki egyidőben a felsőbb tanulók segédtanára is volt itt, említettük, hogy közlebről lelkészre választott; ez alkalomból az Aradon megjelenő „Alföld” cz. műlap következőleg emlékezik meg megválasztásáról: F. Gyarmatón március 13-án egy szép egyházi ünnepély ment végbe. Ekkor volt ugyanis a nagytiszteletű Ferencz Gedeon urnak, az aradi egyházból történt elválasztása által megürit ref. lelkései hivatal betöltése, — az ugynevezett lelkész-választás. A minor is a szép számban megjelent egyház-tagok, ottani időközi lelkész, az angol és skót tudományos egyetemeken több éven magát kiképzett s ott doktori oklevelet is nyert, kitűnő készségű s jeles szónokot dr. Márk Ferencz urat választák meg lelkésznek nagy lekedés közt, egyhangulag. A vidék nagyon örvend a f. gyarmati hívek ezen választásán, mert a nevezett ifjú lelkészben finom műveltségű s megnyerő modoru — derék emberbarátot fog számlálni sorai közé. A f. gyarmati hívek is örvendhetnek és elégedettek lehetnek e választással; mert azon édes meggyőződés táplálhatja őket, hogy az ifjú lelkész nemes hivatásánál s ifjú lelkesedésénél fogva, az eddig is szépen virágzott egyházat még nagyobb virágzásra fogja emelni.

Postaügy. Folyó év április 1-től kezdve, Debreczenből a küldönckocsi posták H.-Böszörmény, B.-Ujváros, H.-Pályi és Sámsonba már nem déli 12 órakor mint eddig, hanem délután 5 órakor fognak elindítani. Ezen változást a levelező közönség érdekében kívánom tudomásul juttatni. Debreczen 1881. március 24-én. Mayer K. postahiv. főnök.

Őszi hadgyakorlatok. Szeptember hó első felében Felső Magyarországon két külön hadtest egymással szemben nagyobb hadgyakorlatokat fog végezni. A honvédség ezekben szintén részt vesz.

Hymen. Ma délután esküdtek egymásnak örök hűséget Szunyogh Sándor kataszteri igazgató és Bérassy Ilona kisasszony, Bérassy Sámuel városunk derék ügyvédének bájós leánya. Az esketést a legszűkebb családi körben, a menyasszony lakásán maga főt. Révész Bálint püspök ur végezte. — Áldást kívánunk a tiszta szerelemből kötött frigvhez.

Építkezések. A tavaszi jó idő beálltával városunkban is kezdeteket vettek az építkezések. A Bika szálloda kolosszális épületén nagyszámu munkás foglalkozik és ha az idő állandón kedvező lesz, úgy nem sokára készen fog állani. Más helyeken is megindult az építkezés és pedig nagyobb részt emelethezák. E jelenségek annyival is inkább örvendünk, miután városunk szépségét az emelethezák nagyban fogják emelni.

Királyasszonyunk hétfőn elhagyja Combermere-Abbey-t. Londonban csak néhány órát időz, hogy aztán franczi földön át utazék visszafelé. Lille-ben már osztrák különvonat várja, Claudy udv. tanácsos vezetésével. Párisban incognito, Hohenembs grófnéval, két napot tölt. Onnan Brüsszelbe megy, hol a pályaudvarban a belga királyi pár és Stefania főhercegnő fogadják. Aztán a királyi palotában ebédel s még az nap Münchenbe utazik, hol egy napot időz. Április 3-án vagy 4-én érkezik vissza Bécsbe.

A trónörökös lakása Jeruzsálemben. Rudolf főherceg Jeruzsálemben az osztrák vendéglőben fog leszállni. E ház a szent sir templomának közelében fekszik. A vendéglő, melynek Ferdinand Miksa osztrák főherceg vetette meg az alapját, hosszukás és szabadon álló, góth stílyben emelt pület. Fedél helyett tetején terasse van, melynek tetején árboz nyulik magasra, s erről a monarchia zászlója lobog. — Csak egy emelet. Van benne: kápolna, kórház, két ebédlő s mintegy 25 magáoszoba. 1869-ben Ferencz József szintén ide szállt, s most a trónörökös számára 18 szobát már elfoglaltak.

Befalazott Petőfi-sorok Bécsben. A bécsi Lipótvárosban, a Praterstern közelében nem rég lebontottak egy házat, s azt minden ízében szétszedték. Az egyik konyha nagy kőköcskékkel volt kikövezve, s ezek közt egy márványkockára is találtak. Mikor ezt kiemelték, lefele fordított lapján Petőfinek következő öt sorát találták bevése:

A porszemem, mely csak magában áll,
Elűjja egy kis szellő, egy lehellet;
De hogya összeolvad, összesen, ha
A porszemekből ezikla alakul:
A fergeget sem ingathatja meg!

A „lelet”-et rögtön a hazutalajdonoshoz vitték, ki azt barátjának, Regenhart Ferencz bécsi magyar gyárosnak ajándékozta. Regenhart ur aztán a márványkockát befalazta a Ringen épülő gyönyörű palotájának kapu színe alá, hol az, a látogató előtt szembetűnő helyen, meg van őrizve s olvasható. A 48-as forradalmi idők emlékeit tartják benne, mely valószínűleg Bécsnek a császári csapatok által történt bevételét után rejtették el a fent leírt módon, mert a reakció sánda gyanuja még tán erre is szemet vetett volna.

Postarabálás. A Kis-Zombor-Szöregi posta e hó 22-én Klárfalva és Deszk községek között este 8—9 óra között kiraboltattott, a posta kocsis és fedezeti biztonsági őr megölték, hol sebekből felcsulva, Deszk községbe bevászorogtak. A postalegény súlyos sérülése folytán meghalt, az őt is súlyos sebeket kapott; a tettesek, kik az összes postaküldeményt kocsival, loval magukkal vitték, — eddig ki nem derítették; a makói postahivatal az alkalommal 7300 forintot szállított.

Vasúti hivatalnokok egyenruhájára. Mint egy közömbös lap értesül, a különböző vasutak igazgatóságai legközelebb közös értekezletet tartanak, melyen azt az eszmét fogják megbeszélni, nem lenne-e czélzerű az összes hazai vasutak hivatalnokai számára teljesen egyforma egyenruhát megállapítani.

A párisi magyar egylet ez évben is sikeresen folytatja tevékenységét. Estélyei sorozatát február 4-én a Bertha Sándor által rendezett hangversenyyel kezdte meg. Február 24-én volt az első felolvasó estély, melyen Fényes Deszö tartott előadást „a munka fogalmáról és különböző nemeiről”; farsang utolsó vasárnapján pedig kedélyes lakomára gyűltek a tagok, melyben több vendég közt John angol festő is részt vett, kinek a magyar dalok és ételek annyira megtetszettek, hogy megígérte a kör gyakori látogatását. Ekkép az egylet kellemes központjúl szolgál a Párisban élő magyaroknak, másrészt pedig érdekeik előmozdításáról is gondoskodik. Legújabbban elhatározták, hogy az egyletben képviselt minden iparágból önképző-köröket alakítsanak s ezeknek földadatuk az lesz, hogy oly tagok, kik a francia ipar valamely ágában oly ismereteket szereztek, melyekhez nem mindenki juthat, közöljék tapasztalataikat tagtársaikkal. A március 15-én tartott közgyűlés, melyen báró Kemény Gábor kereskedelmi minisztert és Jókai Mórt tiszteletbeli tagokká választották, elhatározta, hogy a pártoló tagok járuléka jövőre tizenkét frank, Magyarországon fizetve öt forint legyen; a derék egylet megérdemelné, hogy Magyarországon mentül többen támogatnák ez aránylag csekély áldozattal, hazafias céljai elérésében.

Borzasztó tűz. Nizzából sürgönyzik: Az olasz operaház tegnap este leégett. A tűz az előadás kezdetén ütött ki és légszuszobbanás következtében keletkezett. Az hiszik, hogy

igen sokan veszítették el életüket; a színház belső részéből másnap reggeli 3 óráig 59 hulla vonszoltak ki és a temető kápolnájába szállították. A midőn a légszusz felrobbant, pillanatszerű időre a legteljesebb sötétség uralkodott a színházban. A benyomás iszonyu volt; mindenütt a legnagyobb ijedség és zavar uralkodott. Villafanczából, az ottani kikötőben állomásozó hajók tengerészalkonnal, tűzszínhelyére siettek. A katonák a tüzoltásnál a legnagyobb bátorságot és áldozatkésztséget tanusították. Végre este 10 órakor sikerült a tüzet eloltani. — A regatták felfüggesztettek; a kitűzött díjakat a szerencsétlenül járt családok nyomorának enyhítésére fogják fordítani. Az utóbbiak közül nagyon sokan a munkásszótályhoz tartoznak. A földszinten levő üléshelyek és a páholyok csak gyér számmal voltak elfoglalva. Egy öt személyből és egy másik három tagból álló család megfuladt. Cottoin énekes meghalt. Donadio Bianca énekesnőnek sikerült, a nagy sötétség és zűrzavar daczára, jelmezruhában megmenekülni. Strakosch impressario könnyen megsebesült. Itt mindenütt pénz gyűjtene a katasztrófa által sújtottak számára.

Főúri vadászatok Nubiában. János abessziniai király a Nubiában vadászó Lichtenstein hercegre, Eszterházy és Pálffy grófok francia levelére készségesen megengedte, hogy ezek Abesszinia méhessenek s ott vadászthassanak. A levelet nem János király írta, aki nem tud francziául, hanem titkára, az örmény Barkellah, ki a levelet Lichtensteinhoz intézte. János király azt üzentette a három főúrnak, hogy szívesen látja őket országában s vendégeinek udvarában. Egyszersmind parancsot küldött országba északi határán fekvő csapatainak főparancsnokához, Allula tábornokhoz, hogy az megfelelő katonai kísérettel adjon melletük. Azon este, ha a főúrak nem volnának hajlandók Debra Takorig, a király székhelyéig menni, legalább Aduág, az északi székvárosig menjének, — erre kérte őket a király — hol kormányzója mindent megtesz a kényelmükre s egy fapalotát is bocsát rendelkezésükre.

Titokzatos esemény. Fiuméban írják: E hó 19-én délután négy órakor egy Velenczébe tartó gőzös (Tirreno, a Florio nevű olasz társaságé) egy igen csinos ladikot vett észre a tengeren, egészen magára hagyatva. A Tirreno kapitánya, nem látván benne messziről embert, a szokott jelzéseket adta. Semmi válasz. Balesetűl tartva, csónakra szállt és oda érkezett pár hajólegény. Borzasztó látvány terült el előttük. Három holttest fektűt a csónak fenekén, majdnem a feloszlás állapotában. Kettő közülük jómódúakra mutatott, a harmadikon gazdag vadász öltözet volt. Erőszak nyoma nem látszott egyikén sem, értékes gyűrűket láttak ujjukon s így büntényt nem lehet föltenni. Mély titok! A gőzös magával vonatta a csónakot a közeli Alberoniba, honnan a bírói nyomozást már megindították. — Ugyan s esetről bécsi lapokban még a következőket olvassuk: A holttestek megvizsgálásakor az egyiknek ingén „A. D.”, a másikén „J. R. nr. 10.” betűket találtak. Ez utóbbinak zsebében volt egy üres tárcza egy levéllel, mely Rieger Józsefnek volt címzve. A harmadik holttest sípkáján „J. R. F.” betűk voltak hímzve; volt továbbá ennél egy német naptár, — melyre Kubin Károly név volt nyomva. — A szerencsétlenek, mint gyanítják, tengerész-biztoság hivatalnokok, kik e hó 13-án egy magán csónakon Polából a tengerre kirándultak s többé vissza nem tértek. A három halott neve e szerint: Dornbach Antal biztossági hivatalnoki, 21 éves; Kubin Vilmos biztossági növendék, 25 éves, és Riepler József biztossági növendék, 21 éves. A negyedik áldozat Griesl hadapród kétségbeesésében valószínűleg a tengerbe ugrott, tán megpróbálándó a partra kiúszni. A holt testek egy hétéig voltak a tengeren, most már mind a hármat eltemették.

A grenoble-i dráma. Grenobleban egy ember, Berniere Alfred megölte nejét. A francia lapok e házassági drámáról a következő részleteket közlik: Berniere Alfred rézműszó. A 25 éves fiatal férj Besançonban lakott. A nő a sáison kezdte óta a grenoble-i színtársulatnál volt tagja. — A férj mult pénteken Grenobleba érkezett s azonnal neje keresére indult. Este a casinóban látta, hol több ur társaságába vacsorált; vacsora után egész házaj kísérete távolról s így megtudta, hogy hol lakik. Másnap reggel, mikor a nő még ágyban volt, valaki kopogtatott ajtaján. — A nő gyorsan fölkel s kinyitotta az ajtót, feljára jöved férje látásán, növere szobájá felé kezdett futni s segítségért kiabált. Mielőtt azonban menekülhetett volna, Berniere kétszer lött utána. Egy golyó keresztűl hatolt keblén s nyomban megölte. A gyilkos elmenekült. Mikor a rendőrség küldöttéi már a véres tett színhelyén voltak, akkor érkezett oda egy levél a megölt nöhöz intézve. A férj vagy nem tudta, hogy nejét megölte (csak megsebesítve gondolván őt), vagy pedig tudta s az alábbi levelet, mely így szól, számításból, enyitő körülménykép írta: „Szegény barátném, tegnap este a casinóban láttalak vacsorálni négy — urral; tizenegy órakor elavóztál egy másik növel és növéreddel, az urak követtek s ez meg bódította fejemet. — Nem kísérel meg mentetgetni magamat előtte; akármilyen történt eddig közöttünk, végre még is csak nőm vagy, s nem képzeltetted, mily hatással van az emberre, mikor nejét másnak karjai közt látja, Öszintén bánom, amit tettem. Esküszöm, hogy bánom, s magamnak szeretném azt a bajt, mit neked tettem. Tegnap nagyon szomorúnak látszóttál a vacsora alatt, ez most számalomra indított engem, bizonyára lelkiismeret furdalásokat érezteél a nélkül,

hogy... ezután boldogok leszünk; kívánom és remélem, hogy hamar fölépülj sebedből. Remélem azt is, hogy nem követed... tanácsát. Majd meglátom, ha vajjon csalódóm-e. Etelemet adnám érte, ha így szólnál hozzám: Megbocsátok! Alfred Berniere.” A gyilkost nem volt nehéz megtalálni, maga írta meg az ügyészségnek, hogy hol és mikor foghatják el.

Közzgazdaság.

Az amerikaiak bosszút forralnak. Az amerikai exportörök minden eszközt mozgásba hoznak, hogy rábírák az Egyesült Államok kormányát arra, hogy az európai államoknál minden áron eszközölje ki az amerikai disznóhús behozatala elleni tilalom visszavonását. Ha az európai államok nem engednének az amerikai keresk. követelik, hogy a borra, selyem, cipő, keztű- és egyéb biviteli cikkekre rott biviteli vámok még egyszer oly magasra emeltesse-nek. A tilalom visszavonása érdekében Blaine államtitkár már jegyzéket intézett Noyes francia miniszterhez, melyben azt mondja, hogy Amerikában nincsenek epidemikus sertés betegségek. Azt azonban nem tagadja, sőt beismeri, hogy egyes trichin-esetek előfordulnak. Ahol egyes esetek vannak, ott ez a baj gyakran szokott előfordulni. Ami az amerikaiak megtorlását illeti, reánk nézve nem bír fontossággal, mert a mit töltünk bevisznek, ezt másutt nem kapják olcsóbban és jobban és így csak saját polgáraikra báramolnak a vámfel-emelés odiuma.

Phylloxera-lepett területek. A földművelési miniszterhez érkezett szakértői jelentések szerint a mult évben a következő szőlőtelepek voltak inficiálva: A dunáninneni kerületben: Bátor-Keszi, Bogdány, Gomba, Kis-Keszi, Pozsony, Tabi-Tótfalu, Tittel; a dunántuli kerületben: Adony, Kenese, Leányfalu, Meszes Györök, Sooly, Szt.-Endre Szt. Fehérvár, a tiszáninneni kerületben: Bárcza, Kassa, Kenderes, Szendrő, Tállya; a tiszántúli kerületben: — Arad, Beregszász, Francfeld, — Fehértemplom, H.-M.-Vásárhely, N.-Károly, Pancsova, Paulis, Ritisova, Szt.-Németi, Versec; a Királyhágón tuli kerületben: Peér, Pele, Pele-Szarvad, Szántó, Zilah.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

VIII. Bérlet 3. szám.
Holnap vasárnap március 26-án adatik: ez

é v a d b a n utolsó:
T É K Ö Z L Ő .
Nagyszerű kiállítással.

Erték és váltó-folyam a bpesti tőzsdén.
— Március 24. —

	Útálló Arany.	Pénz	Ar.
Magyar vasúti kölcsön	128.25	128.50	
" 1869. keleti v. áll. kötv. 5%.	85.50	85.75	
" 1873. " " ar. v. ez. b.	102.00	102.50	
" 1876. " " arb.	88.25	88.75	
" nyerevénykölcsön 100 ft.	116.25	116.75	
Tiszai és szegedi kölcsön 4%.	107.80	108.00	
1871-ki magyar államkölcsön 5%.	—	—	
1878-ki	103.75	105.25	
Magyar aranyár. adom. 6%.	112.95	113.15	
Földterhermentes. kötv. magy. 5%.	96.25	96.70	
" " temesi	94.00	94.50	
" " Horv. orsz. 5%.	94.75	95.25	
" " erdélyi 5%.	92.00	92.25	
Magy. jelz. urb. vált. kötv. 5%.	94.50	95.00	
Szőlődezsma vált. kötvény	103.75	104.25	
Pestvárosi kölcsön 1870-ből 6%.	103.75	104.25	
1871-ből	99.50	100.00	
Budapesti kölcsön 1880.	266.75	267.25	
Magyar ált. hitelbank részv.	805.00	810.00	
Osztrák magyar bank részv.	3850.00	3860.00	
Első hazai takarékpénztár	102.25	102.50	
Magyar földhitelintézet záloglev. 5 1/2%	100.75	101.00	
" " 4 1/2%	94.25	94.50	
Osztrák hitelintézeti sorajegy	180.50	181.00	
Cs. kir. arany (vert)	5.51	5.53	
Osztrák magyar 8 fr. arany	9.27	9.29	
20 frankos arany	9.27	9.29	
Német birod. bankjegy 100 m.	57.15	57.25	

Felölös szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértesi Arnold.

Nyilt-tér.* Nyilatkozat.

Mint hogy arról értesültem, hogy állítólag neven aláírásával hamis váltók volnának forgalomban, ezennel fölszólítok mindenkit, a kinek birtokában ilyes váltó találatik, melyen neven előfordul, legyenek azok akár pénzintézetek, akár magánszemélyek, hogy 14 nnp lefolyása alatt azt velem tudatni sziveskedjenek, valamint óva intek mindenkit attól, hogy ily váltót el ne fogadjon, mert én nem írtam senkinek alá, neven aláírása tehát hamisított. Debreczen, 1881. márc. 26.

Jámbor Ferencz.

HIRDETMEY.

Vagyonbukott Welkovits Cecilia debreczeni kereskedőné csődtömegéhez leltározott bolti áruknak végkiárlás után leendő értékesítése a csődválasztmány által elhatároztatván: a csőd alatti kiárlás folyó március hó 28-án a főpíaczon a takarékpénztár épületben levő üzlethelyiségben megkezdetni s a következő napokon tetemes árszállítással folytatni fog; mely körülményre a venni szándékozók figyelmét tisztelettel felhívom. Debreczen, 1881. március 26. á.

GYULAY KÁROLY,
tömegrendnök.

* Ezen rovat alatt közlöttek nem vállal felelősséget a

VALÓDI
FRANCZIA és MAGYAR LUCZERNA,
STEUER LÓHERE,
burgundi répa, muhar, bükköny,
 ugyszintén
KERTI VETEMÉNY- és VIRÁG-MAGVAKAT,
 továbbá
ANGOL SZÖVŐ-PAMUTOT,
PAPLAN- és MADRACZOKAT
 a legjobb minőségben s jutányos áron ajánl
KONCZ LAJOS,
 Debreczenben, főpiacz gróf Degenfeld ház
 szegletén.

3° Zaloglevél-sorsjegyek ! Legelősebben kamatosítható sorsjegyek !
3° Zaloglevél-sorsjegyek ! Kötőbiztoság és nyeresi kilátás !
3° Zaloglevél-sorsjegyek ! Egyenként 6 húzás !
3° Zaloglevél-sorsjegyek ! Legközelebbi húzás április 15-én !
3° Zaloglevél-sorsjegyek ! Főnyeremény 50,000 forint !
3° Zaloglevél-sorsjegyek ! Legkisebb nyeremény 100 forint !
3° Zaloglevél-sorsjegyek !
 Minden 100 frtra kihúzott sorsjegyre esik a többi összes húzásra egy nyeremény-jegy.
 Egy sorsjeggyel tehát több nyereményt lehet elérni ! A nyeremény-jegyek értéke 26 forint.
 Pontosán a hivatalos napfolyam szerint árusítjuk azokat, vagy legelősebben, részletek szerint !
 A nálunk vett sorsjegyekre 90 frtot adunk 5% mellett.
Igérvények csak 1 frt és bélyeg.
 A „**MERCUR**” Hirdőhivatalának váltóüzlete:
 Bécs Wollzeile 13. sz. Ch. KOHN. Wollzeile 13.

Haszonbérbe kiadó.
 Tisza-Csegen a pusztá-cserepesi birtokból
500 hold egészséges és jó **legelő**
 folyó év végéig, vagy több évre haszonbérbe kiadó.
 Ertekezhetni a cserepesi pusztán, u. p.
 F.-Csege **Justh Ferencz** tisztartónál.

Hágitási hirdetés.
 Méltóságos gróf **Stubenberg József** ur
 ménésében Székelyhídon hág idegen kanczákat:
BIHAR angol telivér mén . . . 15 frtért
ROBUST angol félvér mén . . . 15 „
 Székelyhid, márczius 22. 1881.
A tisztartóság.

IGÉRVÉNYEK
 A **BÉCSVÁROSI SORSJEGY**
 1881-ik év április 1-jén huzására
 főnyeremény: **200.000 frt**
 2 frt 50 kr helyeggel együtt.
 „Ipargyesületi tak. és hitelintézet”-nél.
 Segítseget keresve nem egy beteg nézett a hirtap-
 kat kérdező önmagától: a sz-
 gyógyezér közli melikébe hízhatik az ember? Ez vagy más
 betegség nagysága által tünik fel: a beteg válszt a legelőse-
 becson épen — a legelősebbet! A ki az ilyen családát a sa-
 bíssa való pénz kiadást elkerülni akarja, annak tanácsoljuk,
 hogy **Gerlach** Károly és kir. egyetemi könyvtárosát Bécs-
 ben (Leventer 6.) házasa meg megzárak a „**Reichardt**” című
 könyveket, mert abban a lejegyzések bizonyított gyógyze-
 rek tárgyilagosan és kimerítően vannak ismertetve, úgy, hogy
 minden beteg teljes nyugalommal bírálhat és a legelősebb va-
 lasztalja megzárak. A fentebbi már 450 kiadott frt köny-
 veseke ingyen és bérmentve küldetik meg a megrendel-
 lőknek, tehát nem okoz több kárt, mint 2 krajczárt a le-
 vezetési lapért, mely magyar is lehet.

Rózsák
 2 éves erős gyökérnemesítések bokor-
 alakban 250 leg-zebb Remont-ute-
 Bourbone és Naisette fajokban:
 1 darab . . . 35 kr
 10 „ . . . 3 frt 20 kr
 100 „ . . . 30 „ — kr
Pecz Armin,
 faiskola-tu ajdono **BUDAPESTEN.**
 Mindennemű faiskolai termesz-
 mények árjegyzéke ingyen és bér-
 mentve.

122. szám.
 Budapesti gőzmalmi lisztek
árjegyzéke
 kötelezettség nélkül,
CSANAK JÓZSEF
 lisztkereskedéséből
DEBRECZENBEN.
 Készpénz fizetés mellett.
 Egész zsák vételnél 5% engedmény.
 Zsákok súlytartalma (A—8¹/₂, 85¹/₂ kg teljes súly tiszta súlynak véve
 8¹/₂, 70 „

szám.	100 k.	frt.	kr.
A Buzadara nagy-szemű . . .	25	—	—
B „ apró . . .	25	—	—
C „ közép szemű . . .	23	80	—
0 Királyliszt . . .	24	—	—
1 Lángliszt . . .	23	40	—
2 Montliszt . . .	22	60	—
3 Zsemlyeliszt 1-ső rendű . . .	21	70	—
4 „ 2-od rendű . . .	21	20	—
5 Fehér kenyérliszt 1-ső rendű . . .	20	50	—
6 „ 2-od rendű . . .	19	20	—
7 Közép kenyérliszt 1-ső rendű . . .	18	—	—
8 „ 2-od rendű . . .	16	60	—
8 ¹ / ₂ Barna kenyérliszt . . .	15	50	—
8 ³ / ₄ „ . . .	14	50	—

Debreczen 1881. márcz. 25.

Pain-Expeller
 a horgonyval
 nagyon jó háziszor.
 A ki e kitűnő szert csak egyszer, péld. köszvény,
 csúsz, tagszakadás, reumatikus fogfájás stb. ellen
 használta, szívesen ajánlja tovább. E körülmény na-
 gyon jellemző a Pain-Expeller jószágára, nézve, va-
 lamint csak annak tulajdonítható, hogy e szer Ma-
 gyarországon is minden reklám nélkül oly
 nagy számban elterjedésnek örvend.
 Kapható 40 és 70 krajczáros üvegekben BUDA-
 PESTEN a főraktárnál Török J. urnál, BEBRE-
 CZENBEN dr. Rothschnek ur gyógyszerárában és
 minden nagyobb város gyógyszerárában.

BERGMANN-féle
SZEPLŐ-SZAPPAN
 a szeplő és májfolt
 tökéletes eltávolítására,
 drbonként 45 krért kapható
 Dr. ROTHSCHNEK V. EMIL gyógy-
 szertárában.

Apró hirdetések.
 Felkértek mindazon ház- és föld-tulaj-
 donosok, kiknek házak vagy földjök eladó vagy
 bérbeadó volna, hogy azokat intézetünkben
 előjegyzettul szíveskedjenek, a hol e tárgy-
 ban gyors és pontos intézkedés történik.
 6 catást. hold majorsági föld épületekkel
 együtt eladó.
 Egy teljes jokban levő ház, lakosz-
 tályival, egy bolt és egy korcsmahelyiségnek va-
 lóval kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb
 értesítést nagy-csapó utca 3170. sz. a.
 Hatvan-utczán egy cseréppel fedett ház,
 korcsmahelyiséggel és 5 hold új osztású föld-
 del együtt eladó.
 Kőte és utczán egy felszerelt bolt és a
 háznak fele része eladó.
 Ebesen 2¹/₂—5 nyilas tanya-föld kiadó.
 Egy gazdatiszt, a ki egyszersmind gya-
 korlott állatorvos is, alkalmazást keres.
 Ondódi földek kiadók.
 Pircsi laponon 40 hold föld eladó.
 Egy 3 gimnáziumi osztályt végzett ifju
 mint kerekedő tanuló Harmity Pál fűszer
 üzletében felvétetik.
 Egy teljes jó karban levő kovács-szer-
 szám fuvával együtt eladó.
 Egy író- és egy szoba-asztal eladó.
 Kertészek elhelyezést nyerne.
 Gépészek, fűtők elhelyeztetnek.
 Egy csinos külsejű művelt nő mint gazda-
 asszony alkalmazást keres.
 7—8000 frt első betáblázás mellett 7
 százalék kamatra kiadó.
 Ilyenmő apró hirdetések 25—50
 krért, nagyobbak pedig aránylag a legelősebb
 díjak mellett felvétnék TURAY FARKAS
 köz. etítő és tudakozó intézetében, miklós-ut-
 cza sarkán a megyeházzal szemben. Ugyanott
 mindkét nembeli jó bizonyítványokkal ellátott
 cse édek megrendelhetők.

Hirdetés.

A néhai Perek Józsefné tulajdo-
 nát tevő 53. sz. alatti czepléd-utczai
 ház, földdel, az 5291. sz. a. malmos tele-
 kek földdel, boldogtalvai 6 és 1/2 nyilas
 szőlő, 2 pajtával, téglaskerti 3 nyilas
 luczernás föld, az acsádi utfélen levő
 7 boglyás kaszálló és a szentimrei he-
 gyen jó karban levő hegyi szőlő, pajta,
 istálló, szüretelő-szín és szilvással el-
 látva, — szabadkézből eladatik.
 A vétel felől értekezhetni czepléd-
 utczán, 53-ik szám alatti örökösökkel.

Kiadó lakás.

A néhai özvegy Nánassy Gáborné asszony-
 ság hagyatékai tömegéhez tartozó piacz-utczai
 2137 ik számú háznál az emeleten levő lak-
 osztály, mely áll 4 utczai és 2 udvari szoba-
 ból, konyhából, kamarából, továbbá kocszi-zin,
 istálló, fatartó, pincze és padlásból a folyó évi
 pünkösdtől 1 vagy több évre bérbe adandó.
 Ertekezhetni iránta az örökösök a ulirt
 meghatalmazottjánál.
Simonffy Sámuel m. k.
 főiskola-ér 349 sz. a.

Hirdetmény.

A kincstár tulajdonába ju-
 tott debreczeni német-utczai 1789.
 számú ház és bertelek, valamint
 az ahhoz tartozó a debreczeni
 2480. számú telekjegyzőkönyv-
 ben kitüntetett ondódi föld el-
 adó.
 Venni szándékozók felhivat-
 nak, hogy zárt írásbeli ajánlatu-
 kat a megígért vételár 10%-tá-
 líjával felérő bána-pénzzel ellátva,
 a debreczeni m. kir. pénzügy-
 igazgatósághoz adják be, a hol
 is az eladási feltételek iránt rész-
 letes tájékoztatást nyerhetnek.
 Debreczen, 1881. márczus
 23-án.
A pénzügyigazgatóság.
 (Utányomat nem díjazt tik.)

Dr. Pogacnik
 híres bécsi orvos
KATARRH-PORA
 kapható Debreczenben,
 dobozonként 60 krért
 Dr. ROTHSCHNEK V. EMIL,
 gyógyszerárában.

Augsburgi
LEB-ESSENTIA.
 Ezen különösen váltó láz, gyomorfájás, gyomorgörccs és aranyér ellen
 évek hosszú sora óta kitűnő hatásának bizonyult híres és valódi
Dr. Kiesow-féle augsburgi élet-essencia
 friss küldeményben kapható Debreczen és vidékére nézve Dr.
 ROTHSCHNEK V. EMIL gyógyszerárában.

Fogfájdalmak akár milyen természe-
 gesek akár kiváskos, akár betömötték a hi-
 res **indus kivonatok** használatával el-
 bírálhatók. E szer utólríhetetlenségével
 világhírre tett szert és egy családnál sem
 mellőzendő. Valódi kis üvegekben 35 kraj-
 czárjával. Egyedüli raktár itt Debreczenben
 Dr. Rothschnek V. Emil és Mihailovics Ist-
 ván gyógyszerárában.

MATTONI-féle
BUDAI KIRÁLY
KESERÜFORRÁSOK
 Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás,
 Szt. István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás
Mattoni és Wille, Budapest.
 Kapható minden gyógyszerárában és ásványvíz-
 kereskedésben.